

Interpretativni školski esej

Honoré de Balzac, *Otac Goriot*

Pred vama je ulomak iz romana *Otac Goriot* Honoréa de Balzaca. Pozorno ga pročitajte, a zatim pročitajte i smjernice za pisanje školskog eseja ispod teksta. Redoslijed ponuđenih smjernica ne obvezuje vas u vašem oblikovanju školskog eseja. Svoj školski esej oblikujte kao zaokruženu cjelinu (uvod, razradba, zaključak). Najprije pišite na listu papira za koncept, a na kraju uredno prepisite. Pišite kemijskom olovkom (crnom ili plavom). Tekst u čistopis prepisite u stupac, ostavite prostor za komentare i ispravak. Školski esej možete ispravljati na konceptu, ali ne i na čistopisu. Pazite da vaš školski esej bude pravopisno i gramatički točan.

Školski esej treba imati od 400 do 600 riječi. Broj riječi naznačite na kraju teksta.

Pri pisanju služite se smjernicama za pisanje eseja.

(...) Ova prva prostorija odiše mirisom za koji u jeziku nema imena, a koji bi valjalo nazvati mirisom pansiona'. To je miris po zatvorenom prostoru, po plijesni, po užježenoj masnoći, u čovjeku izaziva studen, vlažan je njuhu, prodire u odjeću; on je kao zadah blagovaonice u kojoj se netom ručalo; zaudara po suđu, smočnici, ubožnici. Možda bi se i mogao opisati kad bi se pronašao postupak za određivanje osnovnih i odvratnih količina zadaha što ih ovamo unose katarne i 'sui generis'* isparine svakog pojedinog stanara, mlada ili stara. Pa ipak, unatoč svemu tom potpunom užasu, ako taj salon usporedite sa susjednom blagovaonicom, naći ćete da je tako otmjen i mirisan kao što mora biti budoar. Ta je blagovaonica, potpuno obložena drvetom, nekoć bila obojena bojom koja je danas nerazaznatljiva i sada tvori podlogu u koju je prljavština utisnula svoje slojeve i tako iscrtala neke čudnovate likove. U nju su nabacani zamašteni ormari za suđe na kojima stoje mutne okrnjene boce, obruči za ubruse od nejednako svjetlucave kovine, gomile tanjura od debela porculana, s plavim rubovima, kakvi se izrađuju u Tournainu.(...) Ovdje možete vidjeti barometar s kapucinom koji se pojavljuje kada pada kiša, grozne gravure koje oduzimaju tek, sve u okvirima od lakiranoga crnog drveta prošarana zlatom, zidni sat od kornjačevine s bakrenim umecima, zelenu peć, Argandove uljanice na kojima se prašina pomiješala s uljem, dugačak stol prekriven voštanim platnom dovoljno zamašćenim da šaljiv vanjski gost na njemu može ispisati svoje ime služeći se prstom kao pisaljkom, obogaljene stolce, jadne male hasure od rogozine koja stalno ispada, ali se nikako ne gubi, zatim bijedne grijalice s okrhnutim rupicama i pokidanim šarkama u kojima drvo samo pougljenjuje. (...)*

Ova je soba u svom punom sjaju u trenutku kada mačak gospođe Vauquer. Oko sedam sati ujutro, prije svoje gospodrice ulazi ovamo, skače po ormarima za suđe, njuška mlijeko u zdjelama što su pokrivene tanjurima, te započinje sa svojim jutarnjim predenjem. Daskora se pojavljuje udovica, nakindurena, u kapi od tila pod kojom visi loše pričvršćen pramen lažne kose, korača vukući iskrivljene papuče. Njezino staračko, debeljuškasto lice iz kojeg strši nos nalik na papigin kljun, njezine oble ručice, njezina osoba tusta kao crkveni štakor, njezine odveć bujne i opuštene grudi – sve je to u skladu s ovom osobom u kojoj nesreća polagano kaplje, u kojoj se šćućurila spekulacija, a gospođa Vauquer njezin toplo –smrdljivi zrak udiše bez gađenja. Njezino lice svježije kao prvi jesenski mraz, njezine oči okružene borama koji ide od smiješka propisanog za plesačice do zajedljivog mrštenja lihvara, napokon čitava njezina osoba objašnjava pansion, baš kao što pansion podrazumijeva njezinu osobu.

(katar – grč. kašalj, sui generis – svojevrsne, hasura – pletena prostirka, podmetač)

Postavi ulomak u kontekst djela i djelo u kontekst europskog odnosno francuskog realizma.

Što je svrha ovoga detaljnog i zornog opisa? Dokaži da se Balzac u ovom opisu vodi načelom istinitosti. Obrati pozornost na olfaktivne i vizualne elemente tog opisa.

Na koji se način vanjski opis gđe Vauquer podudara s njezinim psihološkim karakteristikama? Objasni socijalnu i psihološku motiviranost njezina lika. Dokaži povezanost atmosfere, prostora i lika.

Na temelju ulomka što možeš zaključiti o realističkoj metodi Honoréa de Balzaca? Dokaži da se radi o kritičkom realizmu. Iznesi vlastiti kritički stav o djelu.